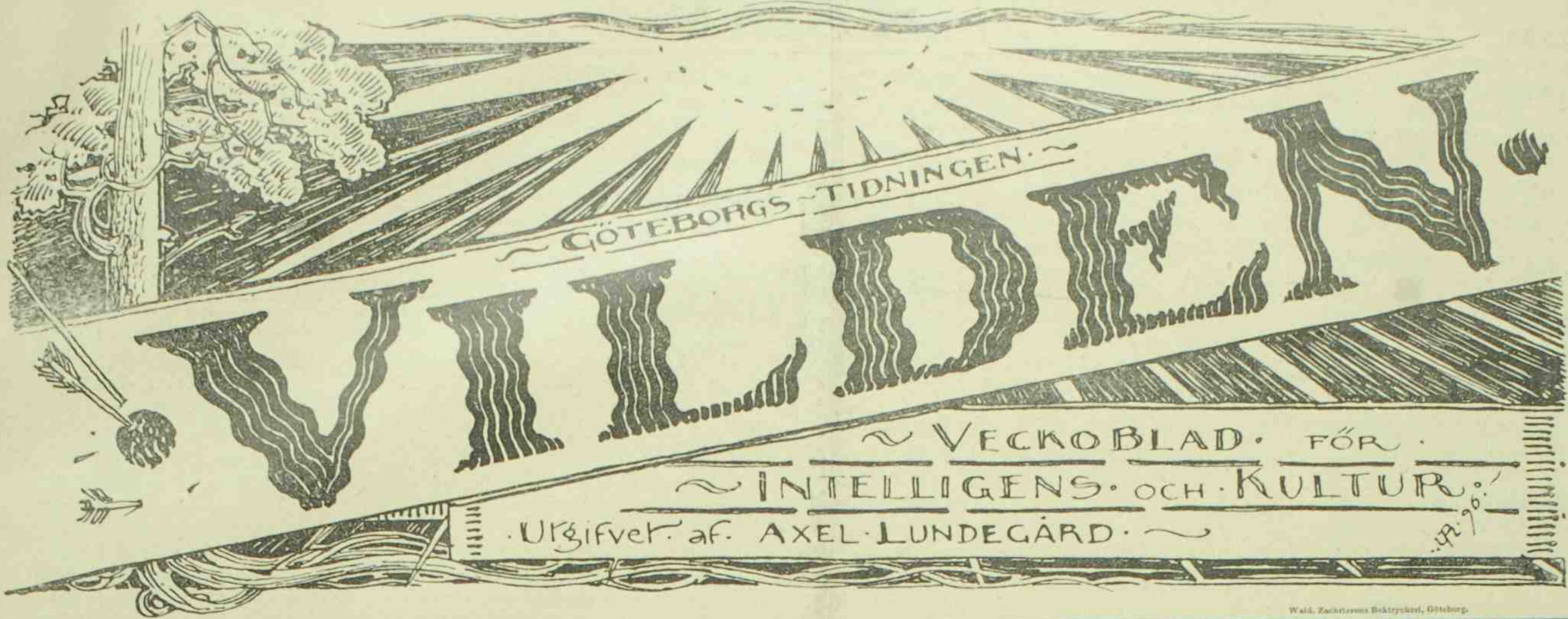

N:o 12.

PRENUMERATIONS-
Helt år 4.50
Halvt år 2.50
Kvarter 1.20
Månad 0.40

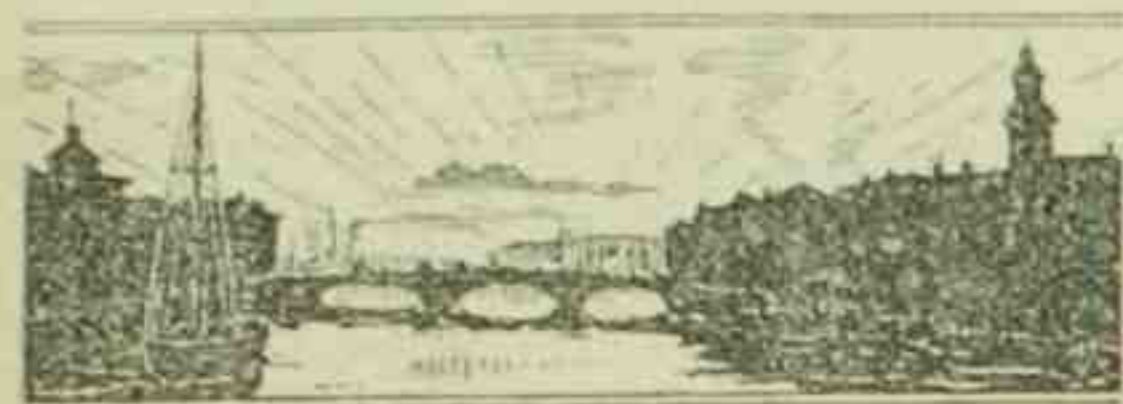
Obs! Öfver Göteborg mot-
tas prenumeration & postkontor.
Redaktion och Expedition:
Södra Hamngatan 2.
Rikstelefon: 35 61.

Lördagen den 20 Mars

Hufvudexpedition
Stockholm:
Mästern Samuelsgatan 12.
E. Klemming.
Telefon: 76 48.

ANNONS-
Före texten: 25 öre pro-
porelle-rad.
Efter texten: 20 öre.
Lösenummer 10 öre.

1897

Innehåll.

Stämningen i Europa. Af Armand.
Ett bref om K. Operan. Af L'inconnu.
Gnistor och slag.
Ännu en gång John Ericsson-stoden.
Af Armand.
Svensk litteratur. Af Ax. L.
Insända tryckalster.
Ett minne. Af Co.

Stämningen i Europa.

Stormaktsdiplomaten fortsätter energiskt på den en gång inslagna vägen. Kabinetten växla noter, rykten korsa hvarandra — men ännu vet ingen, hvad slutet blir. Sympatierna för Hellas växa; nationerna stå på Greklands sida; diplomaterna på Turkiets.

Men diplomaterna ha makten; och ingen folkstämning tyckes numera kunna inverka på de kalla och idelösa beräkningar, som bestämma stormakternas utrikespolitik.

De ekonomiska intressena regera världen. Förr kunde en stor diktare skapa en opinion; nu är det bankiren som har makt öfver själar och sinnen. Om lord Byron hade lefvat nu, skulle han förgäflvas ha försökt att bläsa en smula entusiasm till lif. Hans snille skulle ha kommit ömkligt till korta i striden med en Rotschilds finansiella spekulationer.

När man betraktar det diplomatiska spegelfäktet i vår tid, förefaller det som om all känsla för sanning och rätt »upphört att existera», på befallning af en eller annan finansiell Napoleon. (Om Bonaparte hade lefvat nu, skulle han icke ha blifvit soldat, utan bankir!)

Det är svårt att finna de ledande motiven i det virrvarr, som kallas den euro-

peiska utrikespolitiken. Hvilken af stormakternas utrikesministrar är det, som genom svek och lögn förmått sina kolleger att dansa efter sin pipa? Är det Tysklands? De europeiska kabinettens handling skulle då bestämmas af en hemlig önskan att framkalla en brytning mellan Ryssland och Frankrike! Men det ser ut som skulle planen misslyckas. Den fria republikens ledande män äro så servila gent emot den ryska knutpiskan! Tidningarna tilljubla Hellenerna bifall, studenterna demonstrera, deputeradekammarernas medlemmar interpellera — men monsieur Hantoux styr helt lungt upp mot folkstämmningens vind.

Och England? England medlar. England håller — så godt sig göra låter — sin starka hand öfver den europeiska jernvikten. Utrikesministern vet, att folkstämningen blåser stiek i stäf mot regeringens politik; därför är han försiktig. Hans ställning är svår. Det finns så många intressen att bevaka.

Italien? Från det landet strömma tusentals frivilliga till Kreta. Men cheferna på den italienska eskadern vända kanonmynningarne mot ön. Nyss sköts det skarpt; och italienska kulor dödade italienska medborgare.

Från stormakternas pansarkolossar bevittnar man hvar dag hur kristne mördas af muhammedaner. Flyktingar från Kreta strömma i tusental till Grekland, där de dö af sjukdomar och svält. Det utarmade moderlandet kan icke föda dem alla. Allt hvad pengar, som finns, går till arméns mobilisering.

Hvad skall slutet bli? De ledande europeiska diplomaterna borde väl från början ha vetat, att Grekland har intet val. Om stormakterna velat förebygga krig, kunde det ha skett genom att erkänna Greklands valde öfver Kreta. Sultanen kunde ha böjt sig för makternas hotelser; hellennernas konung kan det icke. Han måste stå fast, ty om

han veke, skulle hans tron ögonblickligen störta samman under hans fötter. Därför ha vi i dessa dagar fått bevitna ett egendomligt skådespel: stormakternas politik har varit famlande och obeslutsam; det lilla Greklands har varit fast.

Om de stora ländernas diplomater från början vetat hvad de ville! Då skulle situationen åtminstone nu ha varit klar!

Armand.

Stockholm.

Ett bref om

K. Operan.

Stockholm 16 mars.

Ett bref om k. operan? — Till hvad gagn? — Är icke den saken omsider utagerad?

Jag föreställer mig lifligt, att mer än en af »Vildens» läsare kan känna sig frestad att göra dessa invändningar. Men jag svarar trösteligt: den saken är icke utagerad. Nu först borde den allvarliga diskussionen börja.

Det råder för närvarande de allra mest provisoriska förhållanden inom den svenska scenkonsten, den dramatiska så väl som den lyriska. Der borta vid Kungsträdgården omvaldes nyss dervarande chef med 7 röster af 15. Ni tycker siffrorna låta abnorma, icke sant? Men saken var den, att två af de femton röstegande hade uteblifvit från valet; återstodo alltså tretton — hvilket omen! — och af dessa röstade 6 med blanka sedlar. Har icke ett direktorat på dylik grund ett provisoriums fulla karaktär? — Och hvad beträffar regimen vid konstanstalten å Blasieholmen, så afgaf, som Ni sett i tidningarna, finansministern häromdagen i riksdagen derom en egendomlig förklaring privat till hr Hedin. Han visade denne ett statsrådsprotokoll, innehållande: att kammarherre Burén för fem år sedan tillts vidare fått i

uppdrag att sköta denna konstanstalt. Alltså också här ett provisorium!

Låt oss icke tala illa om kammarherre Burén! Han är en man som visat uppriktigt och oppoffrande intresse för det svenska musiklivet. När inga moln fördystra hans anlete, är det ett af de mest välvilliga och nöjda ansikten man kan se. Och i bekymrens och stridens dagar kommer det icke heller något ondt uttryck i dessa milda drag, blott ett rörande uttryck af resignerad lidande.

Detta martyrlående har kammarherre Burén burit länge under de senaste månaderna. Vi unna honom af hjertat den lugna och soliga tillfredsställelse, som nu omsider utmärkt hans drag under den senaste veckan.

Likväl kan det icke döljas, att finansministerns privata förklaring om provisoriet å Blasieholmen på grund af många tillstundande omständigheter i sig innebär den spädomen, att det skall blifva ett tämligen kortvarigt provisorium.

Just som jag nedskref de sista raderna höordes en ringning i min telefon . . . — Hvad är på färde?

— F. d. regissören hr Rundberg har brådstörtadt återkommit till Stockholm från en resa, som han själf uppgifvit skola räkka en månad!

Hvad innebär denna nyhet? — Det är mig omöjligt att på rak arm kunna vara färdig med ett svar på denna kittlande fråga. Men nog innebär den först och främst ett störande af operachefens lugn. Hr Rundberg skulle icke, efter de öförsynta förklaringar han nyss gaf i Köpenhamn och som kraftigt bidragit att här i Stockholm förderfva ända till sista skymt af utsigter för honom, dristat sig återkomma, derest han icke trodde sig ha ännu några hemlighetsfulla kraftiga triumf på hand. Otvivelaktigt skulle dessa triumf bestå i ett af honom själf supponerat ofelbart inflytande på operachefen, hvilken, allt sedan hr Rundberg lemnade svensk mark, dristat sig att lyda allmänna opinionens röst och kastat sin af samma opinion dömd tjänare öfver bord.

Ha vi att förvänta nya upprifvande operastrider?

Man har sannolikt på afstånd svårt att förstå den ovilja och vämjelse, som hr Rundbergs blotta namn väcker hos dem, som fått tillfälle att titta närmare in i hans kort. Denne man representerar i sin person allt det lägsinnade och tarfliga, som hotat att förkväfa och draga ned konsten på Gustaf III:s scen under de senare åren. Jag vill icke tala om hans sultanhistorier, hvilka ju i och för sig varit tillräckliga för att

Annonssregister.

Barclays Téer

äro till sin kvalitet de bästa och billigaste. Té för kännare!
Viner af utsökta årgångar kunna beställas från samma firma.
Se annonserna!

I Silanders Herrekipering, Stockholm och Göteborg, finnes allt hvad en gentleman behöfver för att kunna uppvisa ett oklanderligt yttre.
Se annonsen!

Cigaretten Yalta är billig och för priset god.

Eminente heter en förträfflig middagscigar, som föres af Tobaksmagasinet, Drottninggatan 31 Stockholm.

Herr E. Klemming, Mästern Samuelsgatan 12 Stockholm, emottager allehanda kommissionsuppdrag och speditioner. Se annonsen.

Cigarrsorterna Cleopatra, Las Veras, Guld och cigarrcigaretten Felix från Jon Askulds Cigarfabrik, Linköping, rekommenderas.

Tandläkare Karl Elander.
N. Hamngatan 40.

Utställningslotteriet

Dragningar den 1 Juni, 1 Sept. 1897

och utfalla vid hvar och en af dem följande vinster:

1 vinst	å 100,000	Kr. 100,000
1 »	» 50,000	» 50,000
1 »	» 20,000	» 20,000
3 vinster	» 10,000	» 30,000
4 »	» 5,000	» 20,000
100 »	» 1,000	» 100,000
500 »	» 100	» 50,000
5,000 »	» 20	» 100,000
5,610 vinster		Kr. 470,000

Lotter till andra och tredje serien expedieras till landsorten å Kr. 10:— pr st. mot till oss insänd likvid af följd af rek. porto (ej mot postförskott).

Utställningslotteriet,
Fredsgatan 32, Stockholm.

E. KLEMMING, Stockholm,

Varuagentur & Speditioner,

ombesörjer förtullningar, inkasso- och kommissionsuppdrag, uppgör frakter, besvarar förfrågningar omhändert och billigt.
Kontor: Mäster Samuelsgatan 12.
(55) Allm. Telef. 76 48.

Cleopatra å 15 öre
Las Veras » 12 »
Guld » 10 »
Felix, Cigarrcigaretter » 5 »
säljes i de bästa cigarraffärer.

Jon Askulds Cigarfabrik, Linköping.
Fabrikens ledare hos E. Klemming, Stockholm,
Mäster Samuelsgatan 12.
(56) Allm. Telefon 76 48.

Som **Specialité** föra vi uti vår nyetablerade Cigar-, Cigaret- och Tobaksaffär en Bremercigar

Eminente,

hvars fina smak och arom bör tilltala hvarje cigarrkännare.

Cigarren är för oss tillverkad af utsöktaste Sumatra- och Havannatobak och säljes till det låga priset af Kr. 10,40 pr 100.

Order från landsorten expedieras fraktfritt vid rekvisition af 200 cigarrer.

Dessutom rekommenderas en mängd nyimporterade cigarrer från de mest välrenommerade fabriker i Bremen, Hamburg, Holland samt Havanna-Cigarrer.

Tobaksmagasinet. Stockholm. Stoopendaal & Komp., Cigarimportörer. Rika- och Allmänna Telefon. Priskurant på begäran omgående.

SILVANDERS
Herrekipering
Stockholm — Göteborg
Scotts berömda
HATTAR
Dents Handskar
Nyheter
Halsdukar o. Toilettartiklar

stadga allmänna opinionens mening om honom; jag tänker på den simpla anda, som han förstod inge åt det hela, intrigerna och splittringen mellan artisterna inbördes, som han förstod hålla vid magt, de lögnen han använde för att stödja sitt valde på och hvarmed han ännu till det sista sökte dupera publiken, gifvande sig air af en oskyldigt förföljd.

Ännu efter det han tvangs ta per mission, kom man ideligen mot sin vilja hans groteska lögnen på spåren. Man mins, att ett af de stora argument, hvarmed hr Rundberg försvarade de tarliga operauppsättningar, för hvilka han bar ansvaret, var detta: »Lönade det sig att sätta upp något dyrbart och glänsande nytt på en scen, som blott var provisorisk? Allt skulle ju ha blifvit odugligt på den nya stora scen dit operan skall flytta.»

Men det har befunnits, att måtten på Blasieholmsscenen och på den under byggnad varande operans scen äro alldeles de samma. Det finnes icke minsta hinder för att öfverflytta en uppsättning från den gamla scenen till den nya. Hr Rundberg visste detta, men han narrades afsigtligt i hopp att föra den stora allmänheten bakom ljuset.

Han ljög i onödan äfven i småsaker. Han försäkrade sålunda allmänheten leende, att det var honom omöjligt att anordna scènes d'amour i sin klädloge, helt enkelt emedan han icke hade något läs för logen. Hans tillförordnade efterträdare fann å logedörren anbragt ett bastant amerikanskt säkerhetslås...

Hr Rundbergs ton verkade smittosam vid teatern. Nyligen träffade jag en ung, framstående, ännu vid teatern anställd sängerska. Vi kommo att tala om regimen Rundberg. Hon berättade om ett uppträde, som en hr Rundbergs allierade arrangerat under en repetition och som slutat med, att han förföljt henne i hela personalens närvaro ända till hennes logedörr — som hon stängde om sig — i det han utslungade tillmålen, som gatans samsa slödder endast nattetid vågar använda mot de uslaste sina likar. — Tårarna brusto ovillkorligt ur hennes ögon vid berättelsen. — Hon hade icke fått någon upprättelse.

Besannat det sig, att hr Rundberg ännu har inflytande kvar hos den nuvarande operachefen — då skall ock provisoriet å Blasieholmen af

slutas ännu snabbare, än jag ansåg mig kunna antaga, när jag började skriva detta bref.

Våra »nationalscener» skulle aldrig ha råkat ned i den nuvarande bedröfvelsen, om icke de resp. cheferna stått i allt för bindande relationer till de underordnade.

Det finnes i operastriden ett moment, som icke blifvit på vederbörligt opartiskt sätt utredt. Detta kapitel af krigshistorien rör förhållandet mellan kammarherre Burén och kapellmästaren Hallén.

Medan man från ena sidan hör berättas, att kammarherre Burén skulle dragit hr Andreas »upp ur dyn», försäkras från annat håll, att kammarherre Burén svingat sig upp på det något oroliga geniet Halléns axlar.

Saken synes mig vara den, att båda herrarna ömsevis klättrat på hvarandra. När hr Hallén kom hem från Tyskland, strålade af wagneriansk ära, fann han en Mæcenas i kammarherre Burén, som till och med oftrade ett litet kapital för att skapa sin skyddsling en oberoende kapellmästarepost (det var på den tiden, då högre musik skulle odlas i Sveasalen). Senare qvitterade herr Hallén skulden genom att i det af honom ledda Filharmoniska sällskapet göra sin Mæcenas till ordförande, hvilken post åter för kammarherren blef ett trappsteg till operachefsplatsen, hvilken han, trots allt, fortfarande gerna synes vilja inneha.

Menniskor som ömsesidigt ha hvarandra att tacka för visade tjänster bli stundom svåra ovänner. Kammarherren begagnade sig af sin ställning i Filharmonien till att aflägsna hr Hallén från hans dervarande dirigentpost och ersätta honom med hr Hedenblad (ett grepp, hvilket inom parentes sagdt ej befunnits så alldeles lyckligt). Hr Hallén å sin sida hämnades genom att frondera vid operan, och det påstås nu, att denna fronde skall resultera i, att han mister sin sista återstående post — som andre kapellmästare vid operan!

Man må nu tänka om dylika mellanvaranden huru som helst — säkert är att de icke äro lämpliga för att skapa ett idealt förhållande mellan en chef och hans underordnade.

Och dock — huru jämförelsevis mindre grumliga synas icke de skizzerade relationerna mellan chefen och hans kapellmästare vara, mot det oförklarade och oförklarliga band som synes ha sammanknutit operachefens och hans f. d. regissörs intressen!

Mera enkel och lättfattlig är den position, operachefen synes intaga till primadonnan fru Linden. Af dem båda är hon otvifvelaktigt den starkaste, och det är helt visst hon som t. v. afgjort operastridens gång. Hennes styrka ligger i hennes ganska fenomenala popularitet, som vida öfverträffar sjelfve tenoren Ödmanns. Hvarje hennes uppträdande å Blasieholmsscenen representerar med nästan matematisk visshet ett utsålt hus. Det är då förklarligt, att hon anser sig kunna ha pretentioner — i synnerhet den pretentionen att hennes chef icke låter en individ sådan som hr Rundberg gräva dolska minor under hennes fötter.

Hon har varit de protesterande artisternas fasta stöd, och hennes chef har förhandlat med henne som med en fullt jämbördig stridande makt.

Emellertid — allt visar ju, att det f. n. icke existerar någon obestridd och kraftig chefsmyndighet vid de kungliga teatrarne, och allt häntyder på att det är just en sådan som oundgängligen behöfs. Redan börja också nämnas namn på personer, som med stark hand skulle kunna fatta tyglarna och styra scenkonstens

otyglade och sjelfsväldiga fålar in på andra och bättre vägar än dem, som nu fört så djupt ned mot de kadansens trask.

L'inconnue.

Konsten vid Kungs-trädgården.

Herr Fredriksson fick 7 röster till direktör. 6 valsedlar allemnades blanka. Om man från de sju rösterna drager en, herr Ossian Hamrins (som aldrig bordt få rösta) återstår 6. (Jfr Stockholmsbref från L'inconnu!)

(Hvarför borde herr Hamrin icke få rösta? Därför att han röstade på sig själf då han röstade på herr Fredriksson.) —

I debatten om beviljande af anslaget till operan, hemställde herr Centervall till finansministern, om han (ministern) icke nu då det nya operahuset snart blefve färdigt, ville framlägga för riksdagen ett förslag till ordnande af teaterverksamheten på såväl den tyriska som den dramatiska scenen.

Herr Wersäll må taga detta ad notam! Den allmänna opinionen kräver en sådan omorganisation — i konstens namn, herr finansminister!

I Nya Dagl. Allehanda för i lördags finnes i början af en artikelserie: *Våra teatrar*, några betraktelser. Resultatet af den onämnde författarens betraktelser är naturligtvis detsamma, som *Vilden* redan konstaterat: nemligen att den dramatiska konsten i vårt land är dömd till sotteden, om icke räddningen kommer snart. Och de medel, som föreslås, äro desamma, som *Vilden* redan föreslagit.

Slutklämmen i N. D. A:s artikel (något tysk i tournyren!) lyder nemligen så:

Det är alla konstvänners innerliga förhoppning, att då associationens kontrakt utlöper, en annan tingens ordning vid vår första dramatiska scen skall införas: huru detta skall praktiskt utföras, hvem som skall åtaga sig att lemna det ekonomiska understödet, hvilket riksdagen en gång vägrat vår inhemska dramatiska talcen, därom kan ej nedskrifvaren af dessa betraktelser yttra sig, åtminstone ej för närvarande. En direktör, vald utom skådespelarnes krets med en själfständig ställning och vida mera obegränsad makt än den närvarande och med en kunnig och konstfärdig lackman vid sin sida och framför allt ingen association åtminstone ej organiserad så som den nuvarande, d. v. s. med full bestämmanderätt i engagemensfrågor och med obegränsadt inflytande på den konstnärliga ledningen — se der hvad vi tro skall gifva ett annat utseende åt de nu skäliga förhållandena vid vår Dramatiska teater.

Hvar gång den europeiska jemnvikten är hotad, uppdyker — lika regelbundet som sjöormen i Augusti — i tidningarnes spalter ryktet om, att en dansk prins skulle vara utsedd till åskledare. Särskildt har Prins Valdemar af Danmark ofta varit föremål för djupsinniga kannstöperier af sensationslystne skribenter i utlandets press. Så placerades han för några år sedan definitivt på Bulgariens tron. Själfs hade han aldrig haft ens en tanke däråt.

Nu vill man med våld och makt — i tidningarne — göra honom till furste af Kreta. D. v. s. denna gång har han fått en konkurrent i sin egen brorson, prins Karl af Danmark, hvilken, som bekant, är gift med prinsessan Maud af England.

Den saken diskutera de ledande europeiska tidningarne nu som bäst. Det sägs att prinsens svärfar, Englands tronföljare, intresserar sig ifrigt för detta projekt.

Naturligtvis är hela historien hopspunnen af en eller annan företagsam journalist.

Till Athen ha två unga danska diktaremmen afrest, herrarne L. C. Nielsen och Lvuís Levy. Den förstnämde har nyligen utgifvit sin första bok, som bär titeln: *Tre män*.

En af dessa män är *Kain*. Och nu har han rest till Grekland, liksom Byron.

Dock icke med svärd i hand; utan med en stålpena. De båda herrarne ämna nemligen skriva korrespondenser till danska tidningar.

Karolinerna blir titeln på *Verner von Heidenstams* länge bebådade historiska skildringar från Carl XII:s tid. Första delen är nu under pressen och utkommer i vår. En senare del lär utgifvas till hösten.

Det blir således icke — som förut uppgifvits — en historisk roman med Carl XII till medelpunkt, utan en samling sinsemellan fristående historiska berättelser från den gamla karolinska tiden.

Assessor Lindhagen blef herr Themplanders efterträdare på Stockholmsbänken som representant för Stockholms andra valkrets.

Vilden kan från sin ståndpunkt icke annat än lyckönska till valet. Vi behöfva män i vår representation; icke programslafvar.

Herr Lindhagen är intelligent och energisk; tycks också vara själfständig. Gud vet om liberala valmansföreningen får någon glädje af den kandidaten. Han är ju närmast vilde.

Danmark och Bernerkonventionen.

Det utskott af danska folketinget, som behandlat lagförslaget om den litterära och konstnärliga äganderätten, har nu afgifvit sitt betänkande och detta tillstyrkande. Därmed kan det betraktas som afgjort, att Danmark kommer att ansluta sig till Bernerkonventionen.

»Sverige dröjer än...» Ack, ja, allting går så långsamt i detta kära land. Men vi komma väl också med, en gång! —

Det är karakteristiskt att idén till en författareförening i och för bevakande af gemensamma ekonomiska intressen egentligen först rann upp i en svensk mans hjärna. Innan vi visste ordet af hade både Norge och Danmark författareföreningar, och dessa vida bättre organiserade än vår! Ursprungligen var det meningen att författareföreningen skulle bestå uteslutande af skriftställare, som hvar för sig hade någon betydelse och genom hvilka föreningen skulle ha fått en obestridd auktoritet; dess verksamhet skulle gå ut på: dels att bevaka författares rätt gent emot förläggare, dels att skaffa skydd åt svenska författares arbeten i utlandet. Detta genom att verka för Sveriges anslutning till Bernerkonventionen.

Den norska och den danska författareföreningen upptogs — mutatis mutandis — båda dessa punkter på sina program. Resultat: att Norge redan för längesedan anslutit sig till Bernerkonventionen och att Danmark nu följer efter.

Nå, Sverige kommer väl också med. Om icke i dag, så i morgon eller dagen efter!

I den danska tidningen Politiken har märket H. P. (*Henrik Pontoppidan*) börjat införa en serie slämningsartiklar under rubriken *Enetale*. *Vilden* kan icke neka sig något att låna några rader ur en af dem:

Jag minns att en äldre, intresserad herre nyligen gjorde mig en samvetsfråga: hvad lefnadskall, jag skulle välja, om jag ännu vore i den åldern,

då man öfver hufvudtaget kan välja. Jag minns också att jag utan tvekan svarade: författare. Särskildt i våra dagar, då det är mindre viktigt för författare att ha talang än att förskaffa sig en driftig förläggare, som genom annonser och bokens utstyrel på förhand kan tillförsäkra sin man en liten succés, är det en Guds lycka att i tid ha slagit sig på skrifkonsten. Innan man vet ordet af, är man berömd. Ja, till och med ett europeiskt rykte kan en vacker dag lägga sin gloria omkring ens hufvud, utan att man själf har gjort det minsta därför. Så t. ex. njöt jag själf för några år sedan den äran att bli världsberömd i Hessen-Darmstadt, där det då bodde en dam, som öfversatte alla de skandinaviska noveller, hon gratis kunde få fatt på, medan hon som ett slags ersättning utnämde alla de plundrade författare till genier af första rang. Det var en lycklig tid för mig! Tyvärr råkade jag en gång senare ut för den olyckan att stöta denna dams finkänslighet genom att nämna det oartiga ordet: honorar; och strax bleknade min stjärna på det Hessen-Darmstadtska firmamentet. Nu förargar jag mig ofta öfver min brist på världserfarenhet. Hvem vet, hvilka tjänster jag skulle kunnat göra mitt fädernesland om jag icke då hade förstört min prestige?

Än en gång John Ericsson-stoden.

Ändtligen lär det vara afgjort, att den celebre uppfinnarens stod kommer att stå i Vasaparken, med front mot Vasagatan. Att platsen är illa vald, kan knappast bestridas. Här borde man på sin höjd ha gömt bilden af en man, som icke var med då krutet uppfnans.

Det är också bestämdt, att herr Ingel Fallstedt icke får befatta sig med det postament, på hvilket hans gubbe skall trona för efterverlden. Komitén har nemligen enhälligt beslutat, »att lägga ett af arkitekten Yngve Rasmussen inlemnadt, särdeles tilltalande, förslag till grund för postamentets utförande».

Må det tillåtas mig att ånyo — i anledning af detta enhälliga beslut — göra några reflexioner. Jag skall yttermera draga en slutsats och kasta en profetisk blick in i framtiden.

Jag har icke sett något af de inlemnade förslagen; komitén har visst icke varit så höflig att inbjuda mig. Men jag tror gerna, att herr Yngve Rasmussens förslag är icke blott »särdeles tilltalande», som komiténs officiella organ karakteriserar det, utan — hvad mera är — ett verkligt konstverk.

icke dess mindre vågar jag fasthålla min mening: Om ingen af de inlemnade skizerna kunnat antagas, borde komitén ha utlyst en ny täflan. Då detta icke skedde, borde den konstnär, hvars täflingsskiz antogs, till utförande, också ha fått i uppdrag att inkomma med nytt förslag till postament.

Den konstnär, som skapar stoden, är bestämdt också rätt mannen att forma en sockel; ty då han tänkt sig figuren, har han troligen också tänkt sig, hur den skall stå. Staty och postament äro icke två skilda konstverk; de böra verka som ett harmoniskt helt, besjäladt af en konstnärs anda, om också icke till alla delar utfördt af samme mästares hand. Hvad skulle följden ha blifvit, om det riksbekanta, löjeväckande förslaget: att placera herr Ingel Fallstedts staty på herr Christian Ericssons postament, vunnit majoritet inom komitén? Monumentets helhetsverkan skulle ha gått förlorad. Staty och piedestal skulle inbördes ha kämpat om åskådarens uppmärksamhet. John Ericsson-stoden skulle ha blifvit en i sten och brons förevigad slitning mellan två konstnärssingulariteter.

Detsamma blir väl förhållandet nu — just därför, att herr Yngve Rasmussens postament antagligen är ett konstverk för sig, mäktigt att tilldraga sig åskådarens uppmärksamhet.

Jag upprepar: det är icke det personliga i förevarande fall, som intresserar mig; det är principen. Om komiténs uppfattning vunnit häfd, skulle konsekvenserna i en framtid kunna bli absurda. Den som börjar med en knappal, slutar med en silfverskal; man börjar med att beställa statyen af en konstnär och sockeln af en annan — man slutar kanske med . . .

Låt oss antaga, att en komité i en aflägsen framtid tillsatts för resande af professor Karl Warburgs staty i Slottsskogen. Resultatet af täflingen blir, att ingen af de tjugonde århundradets svenska bildhuggare lyckats vinna komiténs bifall. Däremot har skulptören X lyckats utmärkt med ansiktet, Y har format armarne och händerna öfverlägset, medan Z excellerar i ryggen och Å i benen ehuru han icke lyckats fullt med fötterna.

Emellertid har traditionen från slutet af det nittonde århundradet så småningom vunnit häfd; och särskildt i detta fall anser sig komitén bunden af pietetsfull hänsyn till den man, som genom sitt bekanta, i konsthistorien förevigade, utlåtande i John Ericsson-frågan, uppträdde som en föregångare på den väg, hundratals andra komitéer sedan slagit in på. Resultatet blir då med sekel-ironisk nödvändighet: skulptören X får i uppdrag att modellera ansiktet, medan

ryggen och bakhuvudet anförtros åt professor Z. De hvar för sig celebra specialisterna Y och Å få beställning på armar och ben. Och komitén ajournerar sitt sammanträde.

Under flitiga händer växa de olika partierna fram och sammansättas slutligen till en hel figur. Komitén sammanträder och ser . . .

Detaljerna af detta plastiska kollektivbegrepp äro beundransvärdt utförda; ansiktets uttryck är själfullt, ehuru det icke helt harmonierar med bakhuvudet; ryggen är fulländad och händerna tyckas lefvande. Benen äro väl formade . . . men? Men?

Komiténs medlemmar stirra förfärande. Och plötsligt utbrister en af dem: »Kors han har ju inga fötter!»

Allmän uppståndelse. Bildhuggaren Å tillkallas.

»Hvarför har bilden inga fötter?»

»Fötter!» säger konstnären förargad. »Ingen har beställt några fötter af mig. Jag skulle tro, att benen hedra sin mästare! Eller hur?»

Komitén beslutar skyndsamt, att anmoda de två berömda fotspecialisterna, bildhuggarne Å och Ö att inom fjorton dagar inkomma med förslag till fötter åt Warburgs-stoden.

Bedömandet af de insända förslagen öfverlätes åt styrelsen i skomakeriarbetarnes fackförening. Intet af de insända förslagen lyckas vinna fackmännens gillande.

Emellertid ha de insamlade medlen så småningom tagit slut och ingen mecenat befinner villig att bekosta ett par nya fötter åt bildstoden.

Däraf kom det sig, att professor Warburgs ärestod aldrig blef rest. Men Handelstidningen aftryckte — utan konstnärernas medgifvande — kollektivskissen och publicerade den utan fötter.

Armand.

Svensk litteratur.

I dagens stunder, Taflor och toner af Fredrik Vetterlund med illustrationer af Arthur Sjögren. Stockholm. Gustaf Lindströms förlag.

Författaren till denna diktsamling har förut gjort sig känd genom bidrag på vers och prosa till tidningar och tidskrifter. För en liten afhandling: *Ett nyromantiskt skaldeideal och Idékretsen i Atterboms Fågel Blå*, belönades han 1895 med Svenska Akademien's andra pris. Den publicerades i Svensk Tidskrift och har sedan utkommit i särtryck.

Det är en spekulativ undersökning, som vittnar om, att författaren med mycken kärlek studerat vår vitterhets historia från den period, som man kan kalla dess guldålder. De resultat, till hvilka författaren kommer, kunna väl icke

betecknas som nya literaturhistoriska upptäckter, men de äro intressanta som bidrag till vår uppfattning af Atterboms personlighet.

Författaren betraktar Atterboms framställning af svartkonstnären Deolæus som ett själfporträtt och söker genom analys af Deolæus-figuren styrka riktigheten af sin uppfattning. Deolæus är en siare-skald i romantikens mening: »ett väsen med stark intuitiv åskådning af världsmysteriet och förmåga att frambära den i poesien form». En drömmare, pinad af subjektiv själfreflexion. »Till verkligheten, till det lefvande lifvet, förhåller han sig därför blott som åskådare, som spegel, som skald». Erotisk lycka finnes icke för honom; kvinnokärlek kan icke vinnas med sång, den är »för riddersmannen, som äger mod och armar att skydda den med». I lifvets lustgård tillfalla de gyllene frukterna merendels plumpa sinnen — den begäfvade och känsliga naturen kommer aldrig ens dit in.

Herr Vetterlund vill visa, att samma idékrets, som utmärker »Fågel Blå» återfinnes i Atterboms hela produktion; och att Deolæus är en idealbild af skalden själf. Det centrala hos dem båda är en lifsbejakande teistisk och estetisk optimism.

Då man genomläst den lilla afhandlingen och sedan slår upp den eleganta volym, hvarmed samme författare nyligen debuterat som lyriker, märker man snart — om man icke visste det förut — att sympatierna äfven hos den lyriske diktaren peka mot ett nyromantiskt skaldeideal. Han säger det ofta också på vers. Så t. ex. i den lilla dikten »Romantik».

Den ton, som mest din själ var lik,
man sade, den var romantik.
Det är du stolt att höra!
I tid af gråt, i tid af höst
den klungit fram ur lug och bröst,
en djupblå evigheters röst,
som tidigt dallrat i ditt öra.

Samma opposition mot grävderstämningen i vår litteratur klingar ännu starkare fram i den käckt polemiska dikten »Stolthet», däri det heter:

Om flugsvampprödt är modets sista vilja,
nog är det klokt att träffa dylikt val —
men stolt att bära högt den fina lilja,
som dagen kallar fadd och djupt banal.

Den ställning Fredrik Vetterlund vill intaga i vår unga litteratur är i denna och andra dikter med all önskvärd tydlighet proklamerad. Men intrycket af diktsamlingen som helhet är icke så starkt, som man skulle ha önskat. Allt för många lyriska bagateller ha fått plats i volymen; den poetiska tekniken är icke säker. Diktaren använder gerna ord, som icke måla utan endast klinga. Dessutom äro motiven ofta obetydliga och stämningbilderna bli ointressanta genom brist på kraft i behandlingen. Bäst är väl den afdelning, som bär titeln *Ungdom*, ehuru också här dik-

terna lida af en del formella brister, som kanske lätt kunde ha retoucherats bort. Tankegången i »Blomfällning» är fin och dikten har flera vackra strofer, men andra äro så obehändigt tillkomna, att intrycket störes. T. ex. nedanstående:

Ack, denna aning, denna underbara
är vårens vemod, att dess blomsterhaf
blott till en liten del skall frukter vara
men till den mesta delen falla af.

Vackrare är en liten dikt som bär den hemlighetsfulla titeln:

Till . . .

Hemmet hvilar i rosor —
solsken på gröna blad!
Marmorreliefer,
salen festligt glad.
Rosorna röda stå,
luften är joniskt blå.
Aldrig ditt solhem
skall ur mitt sinne gå.

Men du äger ett annat,
drömmarnes höga loft
männemelodier
nattviolers doft
Liljorna hvita stå
natten är hög och blå
Ljufva, ditt mänsken
älskar jag mest ändå.

I denna dikt finns en stark stämning, alstrad af enkla ord; och den ton, som klingar däri, ger löften. Man må hoppas att Fredrik Vetterlunds utveckling må gå i den riktning, hvaråt denna lilla visa pekar.

A. L.

Insända tryckalster.

Ord och Bild. Andra häftet, som nyss utkommit, innehåller som vanligt goda illustrationer: ett intressant porträtt af drottning Kristina till häst och en del bizarra fantasier af en tysk konstnär, Josef Sattler. Texten som inledes med en artikel om Olof Rudbeck — af Isak Fehr — innehåller för öfrigt en uppsats: »I myrornas trädgård», af Gunnar Andersson, en kvick historia om »Huru fröken Carolina blef min moder»; af den danske författaren Gustav Wied och »Reseminnen från Kreta» af Sam. Wide.

Hellen Lindgren behandlar i artikeln »En svensk historisk roman» Harald Molanders »En lyckoriddare»; erkänner den yttre apparatens trovärdighet och skildringens fart, men anmärker att mycket i denna berättelse är alltför arrangeradt och att människoframställningen alltid rör sig på ytan: saknar djup.

Gustaf af Geijerstam bidrager med en icke alltför intelligent stilerad parykyk öfver Ernst Josephsons »Gula Rosor», däri den utmärkte målaren framställs som en föregångsman också inom den svenska lyriken. En yngling, som kallar sig Hj. S., har tillåtits yttra sin oförgräpliga mening om några andra böcker.

Strix. En ny skämttidning. Två ugglor som blänga argt på hvarandra och ha hvar sitt hjärta utanpå fjäderskruden. På hvar hjärta har utgifvaren — herr Albert Engström — anbringat ordet Humor.

»Stiftelsenrunkund» bringar en karrikatur af utgifvaren, med tillståndsbekvis i hand. Texten är af Verner von Heidenstam, Gustaf Fröding, Daniel Fallström m. fl. Carl Larsson och Bruno Liljefors ha — jemte utgifvaren — lemnat roliga teckningar.

I ett något krystadt cirkulär uppmannas till prenumeration. Humorn består här i att brevet börjar med »H. H. (B. B.)» och att denna spirituella dualism genomföres. Strix betyder Ugglor. »Man säger att ugglan var en bagares dotter». Palmquists Aktiebolag trycker Strix.

YALTA
BÄSTA EGYPTISKA
CIGARETT
Partilager hos
KNUT WIBERG, STOCKHOLM.

WALD. ZACHRISSONS
BOKTRYCKERI
REPRODUKTIONS-ATELIER
BOKBINDERI
PAPPERSLAGER
GÖTEBORG
KOPMANSGATAN 38
RIKSTELEFON 342

Ett minne.

— — — denna sekund i evigheten, denna dag, denna enda dag under ekvatorns glödande sol . . . oförgätlig står den för mitt minne. I oförvansklig härlighet strålar dessa korta timmars fulla lycka mig till mötes, lika tydlig, lika outplånlig under årtal af täckande, prosaiskt dam. Som flammor från lägereld på vintersnö värma frusna lemmar, upptinar minnet af denna sekund i sekernas töcken mitt stackars längtansfyllda hjärta. Jag känner, då detta minne bryter sig fram, att jag ännu lever. Vid dagens trötta släp och tankemördande plikt är det annars som vore jag en lefvande död, en känslornas gengångare, vandrare bland menniskor.

Alla taga de med grofva fingrar på mina nakna nerver och ha ingen aning om hur jag lider. Alla äro de i besittning af en robust helse och smälta maten under ett djuriskt välbefinnande!

Jag älskar djurens naturlighet. Men när menniskor sjäsligt så godt som kunna likställas med de instinkt-begäfvade, då hvarje yttring af lif och intellektuel afsättning nästan sammanflyter med dessas, då sargas jag liksom af ett infernaliskt tortyrinstrument, försedt med hundrade blankskarpa knifblad. De klyfva tyst mitt darrande kött, tränga ljudlöst in till mina blodade nerver. Jag känner det egghvassa, iskalla stålet fila de fingrenade strängarne — en djäfulsens fiol! — och jag lider, hopplöst, ty tanken på något bättre har jag längesedan öfvergifvit.

Och ändå är jag icke sjuklig, hänger mig på intet vis åt melankoliska utgjutelser. Tvärtom, jag känner mig tidtals så lefnadslustig, att herrarne i mitt umgänge göra stora ögon, och se nästan skamsna ut.

Jag undrar just hvad de skulle säga, om jag blottade något litet af mitt innersta känslolif?

Ja, jag undrar verkligen, hvad ansikten de skulle sätta upp, om de fingo till lufs den tjusande idyll, jag en gång upplefvat under en enda oförgätlig dag i tropiken . . . Jag är just nyfiken. De skulle naturligtvis icke tro mig, anse hela historien uppdiiktad, en produkt af min »öfverspända fantasi», ge hvarandra en blick af hemligt förstånd, full af ömkan: »fruntimmer de äro ena sorgslustiga stackare! Innan de blifvit gifta — oerfarna som de äro — arbetade deras fattiga hjärnor öfvertradt, abnormt. Kommer sig förstås af den absoluta återhållsamheten!»

Och de le mystiskt åt hvarann. Det sorgliga är, att de ha delvis rätt. Men ändå äro de ej männen att afhjelpa det onda, der det förefins, ty vi finare anlagda kvinnor afsky dem.

Jag talar af dubbel erfarenhet, ty jag har älskat, älskat lidelsefullt — en dag — och har hundra dagar tillbakavisat mäns oaptilliga, de flesta gånger gifvetvis outtalade, men icke desto mindre lika oförtydbara, ga-

lanta inviter. De ha varit så djupt sjunkna alla, alla. I deras minspel, och åtbörder har det funnits något oskönt, fränstötande och osundt — något som erinrar om de lagligt protegerade lupanarerna. — Mina ögon ha frusit till och isen har afkyllt dem. Jag står moraliskt högre än de. Se der olyckan i hela dess vidd. Vi kvinnor vilja så gerna se mannen i ett annat ljus, omstrålad af oförvitlighetens och hederns gloria, ärlig, bred i sina känslor, fri från all futtig — jag skulle kunna säga kvinnlig — benägenhet att slä af, pruta. Vi vilja se oss kufvade, beherskade, vilja blifva påminna om vår svaghet i hans närhet. Älska hos honom rena seder, vilja så gerna lita på honom, komma honom andligt så nära som möjligt, hänge oss honom i fullt förtroende. Men framför allt lita på honom.

Älskog till salu?
O, jag kan gråta af blygsel öfver en så djupt sjunken mänsklighet!
Det måste vara en af de mörka maktens största triumfer — det har jag mer än en gång tänkt — detta släpande i stoftet af kärleken. Den är nu blifven till en last, då Gud antagligen från världens upprinnelse afsett den till en kort försmak af den eviga sällheten, gifvit den som väckande orsak till ihärdig sträfvad för ett mål, der denna känslans högsta lycksalighet blir oändlig i evig pånyttförelse.
Jag tror så, ty minnet af de korta timmar, då jag en gång var lycklig, och hängaf mig till en man — med orubblig tillit och absolut själfaktning — står ännu så strålande klart för mitt minne; fast år ha gått sen dess.

Antonio! Ja, så hette han. Barn och man på samma gång.
Nästan alldeles naken — han hade vid närmandet till staden pådragit ett par bländhvita »calcas» (benkläder) — såg jag honom genom mitt runda hyttfönster, i den med sydfukter lastade canoten, komma paddlande ned för floden. Öfver hans mörka hufvud, hans kopparbronserade, formfulländade kropp, göt solen sin glödande andedräkt. Jag kunde höra hur han gnolade en af sin stams — han var »kabouk», hälften brazilianare, hälften indier — rörande, sorgmodiga sånger, under det han rodde med gungande rörelser, graciöst, elegant.

Som jag var i blotta linnet — jag hade vid anblicken af den förtjusande talfan ute på floden, hoppat ur min koj — stod jag midt på golvet i min hytt, naturligtvis på anständigt afstånd från fönstergluggen. Men hur det var — det kunde då ej gerna vara möjligt att han sett mig — styrde han rakt ned mot den stora atlanterångare, på hvilken jag hade inskeppat mig för resan till Sverige. Kanske var det strömmen, som tog honom åt detta håll? Jag kan icke veta, alltnog, ett par ögonblick efter det jag upptäckt honom der ute, var han längs sidan af ångbåten.

Oemotståndligt hade jag dragits fram mot ljusöppningen och stod med pannan hårdt pressad mot rutans tjocka glas. Jag hörde canoten skrapa mot ångkolossens järnplåtklädda sida och i nästa sekund skymde det i rummet. Det var hans mörka hufvud, som dök upp, täckande som en rullgardin. Jag hann ej draga mig tillbaka förrän han på rutan, mot min mun, tryckt sina blodfulla läppar. Men blytsnabbt kastade han sig tillbaka — det blef åter ljus — och jag såg då hur skämskt det glittrade i de kysande ögonen, hörde hur uppsluppet han skrattade. Den montraste lifsgladje spelade i hela ansiktet. Ögonen, än lekande halfslutna, än stora, klara, öppna, lyste af solglöd, och tänderna, de vackraste tänder jag någonsin sett, bländade nästan mina ögon, när solen föll på dem. Och så hufvudet var fäst på den ideala by-

sten . . . En Antinous af lefvande mörkglödande marmor!

Han bara skrattade, ett barnsligt, friskt klingande skratt och tryckte gång efter annan sin mun mot glaset, så att den vackra romerska näsan blef alldeles platt. Han tycktes road af situationen. Hans händer sträcktes mot mig, som åträdde han smeka. Men plötsligt för en skugga af melankolisk tränad öfver dragen, ögonbrynen upptornades. Ett ögonblick såg det ut som hade det glada, lifsstrålande humöret totalt flugit sin kos. Men i nästa sekund sjönko de ravnade brynen åter ned i sina förra djärfva bågar, groparne i de solbrynta kinderna blefvo åter synliga, och solens ljus återkastades i blixtpå blixtpå från de svarta diamantögonen.

Han böjde sig pilsnabbt ned — en mjukhet i rörelsen — försvann; blef så strax åter synlig med en stor, grön, söt orange i ena handen, en klase bananer i den andra. Det var en present!

Mycket road, skrufvade jag upp fönstret, för att kunna mottaga den vänliga gåfvan — det hela var ju en oskyldig lek! Men då jag skulle fatta de doftande frukterna, grep han mitt hufvud mellan sina båda händer — jag hann ej ens göra en rörelse till motstånd — täckte mitt hår, min panna, mina kinder, hela mitt ansikte med häftiga kyssar, under det han med smältande, exotiska tonfall gaf mig de ömmaste namn.

Ett ögonblick höll han mig kvar — jag var öfverrumplad — men snart ryckte jag mig lös. Orangen föll till golvet. Då jag plockat upp den och reste mig, var han försvunnen . . .

Under det jag klädde mig till frukost, kunde jag ej låta bli att tänka öfver det passerade. Det hade dock varit något så soligt och gladt med det hela, något så förtjusande originellt och jag undrade just smält om jag icke besvarat någon af hans kyssar.

När jag kom upp på däck, var mitt sinne fylldt af jubel. Allt var ännu fraicht; vattenytan låg morgonblank, palmerna på stränderna stodo på hufvudet i floden och längst borta, åt staden till, blixtrade det genom den violetteröda solröken af de många marmorkyrkornas förgyllda kors.

Jag lutade mig öfver relingen och hörde straxt ett sakt, kallande rop: der satt min kavaljer väntande! . . . Han gjorde häftiga miner åt mig att stiga ned för fallrestrappan — han ville taga mig i canoten.

I aktern hade han bredt ut sin finaste redé (braziliansk hängmatta). Sjelf hade han gjort full toilette i floden, dragit på en tunn ljusblå jacka, undet det att det bronsfärgade, nakna bröstet fick ersätta både skjorta och väst.

Ett ögonblick stod jag obeslutsam. Men åter kom det något tränande, melankoliskt i hans ansikte som blefve han grymt misräknad, djupt sorgsen om jag sveke hans tillit. Då sprang jag ned i min hytt — jag handlade impulsivt — tog en hatt och en plambladssolfjäder och var om några ögonblick nere i canoten. (Deri sågs intet opassande. Det hörde till ordningen för dagen, att passagerarne gjorde sina små excursioner i roddarnes och infödingarnes båt.)

Så glad han blef! Bara skrattade och talade, så fort, att jag endast förstod hälften. Han stötte ut ned öfver, och strömmen tog oss straxt med svindlande fart åt sedant till.

Antonio Ribeiro — nu presenterade han sig — var glad att ha senhoran i sin båt. Han skulle endast till staden med sin frukt på morgonmarknaden och kunde snart vara tillbaka och fri. Sjelf sålde han ej, levererade endast.

Vid framkomsten till kajen, lastade han på sig den anseeligt tunga hör-

dan och var pilsnabbt försvunnen. Det föreföll mig som hade jag endast hunnit se mig omkring litet, då han var tillbaka.

Men, hvad var det, som tyngde ned den smidiga kroppen? . . . Jo, proviant som för ett par dagars uppehåll på en obebodd ö: vin, bröd, olja, en stor ask marmellad, stekt fisk och — o, stora lyx! — fyra ägg . . . ett helt kapital för honom. Frukt kunde vi få, sade han, så mycket vi önskade under vår utlykt.

»Vår utlykt!!!» Det var verkligen något mer än jag själf tänkt på. Jag hade stark lust att skratta, men det naiva i hans hela uppträdande gjorde mig rörd på samma gång och då han fäste sina stora underbart klara ögon på mig, med ett på samma gång vekt och lifskraftigt uttryck, tjusades jag mot min vija.

Jaså, han menade verkligen att vi två skulle göra en tripp. Nå, jag lät honom hållas, road af hans tvärsäkerhet.

Först log jag inom mig åt denna, som jag då trodde, barnsliga öfverdådighet, men sedan har jag genom kombinationer och jemförelser funnit, att allt var förutsett med denna mannens omlänksamhet, behof att beskyddas och omhuldas, som vi så mycket älska. Hos Antonio funnos dessa egenskaper i högsta grad vid så unga år, naturligt utvecklad som han var i umgänget med goda kvinnor. Sjelf var jag ju åtskilligt äldre än han — ehuru icke åldrad såsom mina jämnåriga bland kvinnorna der nere under tropikens brännande sol, — men för mig framstod han icke dess mindre som den öfverlägsne af oss två.

Jag var 25 år men hade ingen erotisk erfarenhet af djupare art. Jag var hvad man i fysisk mening kallar en oskuld.

Der jag trodde mig vara den ledande, den bestämmande, var det i själfva verket han, Antonio.

Jag har sedan många gånger tänkt på att han, när canoten gled ut från land, redan då hade målet för sin utfärd oomtöcknad, klart för sig, under det jag på sin höjd flygtigt tänkte på litet oskyldigt svärmeri. Man — kvinna! Jag erkänner den omyndighet, som — antagligen enligt naturens ordning — utmärker och alltid skall utmärka oss kvinnor, de mest routinerade ej undantagna, gentemot det manliga idealets hela imponerande kraft och ståtliga öppenhet. En ideal man, ty det finnes sådana, hos hvilka den absolut manliga egenskapen är helgjuten, honom blir nästan hvarje kvinna övrig i min tanke. Man har tal och talar så mycket om »skapelsens krona» . . . Men hvad blir kronan utan kung? En vacker leksak endast, då deremot »skapelsens kung» henne förutan dock alltid förblir — kunglig. Nänå, jag är kanske något för skarp i min dom.

Antonio gjorde för sig, med naturbarnets franka öppenhet, emellertid ingen hemlighet af hvad han afsåg — han lät det bero. Lika naturenligt som plantan, hvilken spirar, växer, i sin tid bildar frö och sätter frukt, hade hans lif genomgått sina skeden. Hans känslolif lydde under naturens strikta lag, uppträdde i hela sin tjusande skärhet och helgjutenhet.

Redan från första stund hade hans medvetenhet och trygghet imponerat på mig. Det var dessa egenskaper, som drogo mig till honom mer och mer, som hos mig själf bortjagade all oro och gjorde, att jag med gladt sinne gick honom till mötes. Jag hade blifvit som en annan människa, lifslustig och oförvägen, hade plötsligt fått en fond af förtroende till denna smärte yngling med de sorglösa, klaröppna ögonen. Jag kände mitt köns alla sofande instinkter vakna som genom ett trollslag, genom utstrålningen af hans friska manlighet, kände mig svag, mitt kött väckas i omutligt kraf, sedesamt och ärbart, blef hängifven,

Då han vid landstigningen på en af de fagra öarne i floden, passioneradt tog mig i sina armar, kände jag plötsligt hur ödsligt mitt lif diltills varit och såg som i en klar spegel hvad jag gick att vinna: sol i hjärtat för långa tider.

Jag hade dock ett ögonblick af revolt — jag var ju ändå en blomma af hög kultur! — och mötte honom med en blick, i hvilken jag lät hela min öfverlägsenhet framskymta. Men det hade ingen som helst effekt på Antonio. För honom var jag endast kvinna, ej former än någon annan. Och just detta, att han såg så i stort, besegrade mig fullkomligt, kom mig att blygas. Det var en äkta manlig egenskap.

Då skymningen bäddade sig ner mellan palmernas stammar, och traselsnår af lianer simmande ut längs flodens stränder, var den slumrande kvinnan i mig väckt, och känslan brann i fullaste ljus.

Solen var längesedan död; den ljumma aftonkåren hade strukit öfver vattnet och lagt sig till ro; lykttändaren der uppe hade med blåhvita diamanter klädt Södra Korsets bländande ramp och kommit månens fina bågstrimma att lysa med ett mystiskt sken; allt ljud var slocknadt, naturen liksom teg och väntade.

Men hos mig, hos oss, steg lifvet i allt högre glans, allt fullare intensitet. Jag liksom öfversvämmades af dess starka vågor, kämpade en stund fåfängt emot, men var snart räddningslöst drunknad deri.

Då timman för afskedet kom, kände jag, att jag hade lefvat, att det blifvit mening med mitt lif, att jag älskat, älskat Antonio, älskat honom innerligt, besinningslöst, utan hvarje baktanke, med hvarje yttring jag var mäktigt, gifvit och fått i utbyte en kärlek, så allt annat känslolif kväfande, så mäktigt och gudaboren, att jag genom den liksom flyttats bort från detta livets skumma dagar. Det var som skulle mitt hjärta brista. Men, jag måste ju bort . . .

Jag samlade hela mitt lif i en afskedsblick, mina läppar hängde ett ögonblick fast vid hans — så slet jag mig lös och vi skildes. För alltid.

Honny soit qui mal y pense!
Men än i dag välsignar jag honom, den ende jag någonsin älskat och väl kommer att älska. Han var en man, i hela sin okonstling.

Följande dag — tidigt — lyfte ångaren ankare för Europa. När jag vände mig mot det väderstreck, på hvilken kursen skulle styras, var det som om en vätkall fläkt slagit mig i ansiktet. Jag vet ej om denna känsla af obehag kom af tanken på det isade land, jag snart skulle beträda, eller om den härledde sig från den närgångna cour, hvarmed en medelålders herre — tydligen af rätta ullen — ansåg sig böra uppvakta mig. Der jag satt i min länstol, förekom det mig plötsligt, som hade solen hastigt mist sin förmåga att värma, och ändå hängde hon deruppe, under det klart djupblå halvfvet, lik en nypolerad sköld af förgylt silfver, och termometern visade tropisk värmegrad.

Jag hade framför allt behof af ensamhet och isolerade mig derfor i ett hörn af däck, hållande en bok framför mig. Men mina tankar irrade famlande omkring, med saknagens släpande gång. Jag ville så gerna fasthålla min tjusande dröm från natten. Men jag var förströdd, och så kom förståndet, som hos mig är så afskyvärdt tränadt, och sade mig, att denne okunnige yngling, om ock god och skön, aldrig för mig skulle kunnat blifva annat än en vacker leksak, på hvilken jag gifvetvis rätt snart skulle ha tröttnat. Och vid denna tanke skakades jag liksom af frossan — det kändes som hade mitt hjärta blödt.

Co.

Förtjena 5 å 10 kr pr dag genom att sälja Visittkort för John Fröberg, Finspong. Prover gratis men ej franco. (60)

Tandläkare
Karl Elander
N. Hamngatan 40.
(snedt emot Göta Källare).
R. T. 3095. (30.)

Barclay's Téer
fraktfritt öfver hela landet.
Den ständigt ökade af-sättningen och de många hedrande omdömena är den bästa anledningen för alla att försä sig dermed.
Per efterkras eller post-förskott.
Rekvirera beställningskort med priskurant.
OBS! Kostnadsfria prover.
Alex. Barclays Handels-Aktiebolag
Göteborg.
(Nord. A.B. 96.) 45

Alex. Barclays
Handels-Aktiebolag.

★ ★ Kongl. Hofleverantör ★ ★
försäljer till billigaste pris

Té=er
af utsökt kvalitet, i förpackning
å 1, 1/2, 1/4 och 1/8 Kilo.
(Brefkort med priskurant till-sändas franco.)

Viner
af alla slag och af de
bästa årgångar.

Rekvitioner från landsorten expedieras pr omgående: Té mot efterkras; Viner endast mot insänd likvid.

Order upptagas å **WHISKY**
från Gilbey & Co.

Alex. Barclays
Handels-Aktiebolag
★ ★ Kongl. Hofleverantör ★ ★
Kungssportsplatsen 2,
Göteborg.

Värme
i Åkdon, Bostäder, Kontorslokaler och Villor åstadkommes effektivast och billigast genom användande af våra värmeapparater, som försäljas i hvarje välsorterad Jernaffär, samt hos de större möbelsläbels-menten.
Stockholms Värmeapparattfabrik.
Allm. Telef. 83 29. Riks Telef. 13 05. (62)

Affärsmän!
Vill man skörda måste man så.
För en affärsman är sådden:
det kapital, han nedlägger i an-nonser.

Att annonsera i tidningar, som ingen läser är att så i sanden; annonsera i tidningar för dagen, där texten drunknar, är att så i sjön; men att annonsera i en tidning, som genom sitt innehåll tvingar sig till intresse ut öfver stunden: i ett literärt veckoblad, med stor spridning bland den mest intelligenta och mest köpstarka publiken i vårt land och i grannlän-derna

det är att så i god jord.
Därför är det förmånligt att an-annonsera i Vilden.

Annonser mottagas af
Expeditionen
S. Hamngatan 2, Göteborg.